

การผลิต การตลาด พริก

ลักษณะทั่วไป

พริก เป็นไม้พุ่ม ระบบรากแก้ว ลำต้นตรง แตกกิ่งเป็นแบบ dichotomous ใบเป็นใบเดี่ยว มีขนเล็กน้อย ดอกเป็นดอกสมบูรณ์เพศ ผลมีทั้งผลเดี่ยวและผลกลม ส่วนใหญ่ปลูกได้ดีในเขตร้อน สภาพที่เหมาะสมต่อการปลูก คือดินร่วนปนทราย มีความเป็นกรดต่ำ ระหว่าง 5.5-6.5 พริกจะใช้ระยะเวลาเพาะเมล็ดถึงเก็บเกี่ยว 90 – 120 วัน การปลูกในประเทศไทย มีการปลูกในสภาพไร่ และปลูกในสภาพสวน ผลผลิตเข้าสู่ตลาด ภาคเหนือ กันยายน- กรกฎาคม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สิงหาคม – พฤษภาคม ภาคกลาง กันยายน – ธันวาคม ภาคตะวันออก กันยายน – ธันวาคม ภาคตะวันตก มิถุนายน – กรกฎาคม และกันยายน – ตุลาคม ภาคใต้ กันยายน – ธันวาคม

พันธุ์ส่งเสริม

พริกหยวก	บางบัวทอง
พริกหวาน	คาร์ลิฟอร์เนียวันเดอร์, สปาตาดีต
พริกใหญ่	มัน, เหลือง, บางช้าง, มันพิชัย, สิงคโปร์, ดอนขาว, ป่าตอง, ชีฟ้า
พริกชี้หูใหญ่	ห้วยสีทน, หัวเรือ, จินดา, ยอดสน, ซ่อ มข., ตุ่ม
พริกชี้หูเมล็ดเล็ก	ชี้หูสวน, ชีหูหอม, ชีนก, กะเหรี่ยง

การปลูก

วิธีการปลูก 1. การเพาะเมล็ดก่อนปลูก นำเมล็ดพันธุ์มาแช่น้ำทิ้งไว้ 1 คืน นำไปเพาะในแปลงเพาะ หรือกระบะเพาะ ให้โรยเป็นแถวห่างกันประมาณ 3 นิ้ว กลบด้วยดินหนาประมาณ 1 ซม. ใช้ฟางคลุม รดน้ำให้ชุ่ม

2. การย้ายปลูก เมื่อต้นกล้าอายุประมาณ 30 วัน หรือมีใบจริงประมาณ 5 ใบ ก่อนย้ายปลูก 2-3 วัน ควรรดการให้น้ำเพื่อให้ต้นกล้าแข็งแรง และทำการย้ายในช่วงเวลาเย็น หลังจากย้ายให้รดน้ำทันที ถ้าปลูกโดยอาศัยน้ำฝนต้องรดน้ำจนกว่าพริกจะตั้งตัวได้ หากมีต้นพริกตายต้องรีบปลูกซ่อมทันที

ระยะปลูก ระหว่างต้น 50 ซม. X ระหว่างแถว 60 – 100 ซม. (ขึ้นกับขนาดของทรงพุ่ม)

จำนวนต้น/ไร่ จำนวนต้นเฉลี่ย 2,500 – 3,000 ต้น/ไร่

การดูแลรักษา

การใส่ปุ๋ย 1. ก่อนย้ายปลูก ใส่ปุ๋ยคอกอัตรา 4-5 ตัน/ไร่ หรือใช้รองก้นหลุม 2-3 กำมือ พร้อมใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 25 กก./ไร่ หรือประมาณ 1 ช้อนชา/หลุม

2. หลังย้ายปลูก 30 วัน ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กก./ไร่ ใส่แบบโรยข้างให้ห่างจากโคนต้นประมาณ 1 คืบ แล้วพรวนดินกลบ กรณีที่ต้นกล้าไม่แข็งแรงควรใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 10-20 กก./ไร่

3. หลังจากย้ายปลูก 60 วัน ใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-13 อัตรา 50 กก./ไร่

การให้น้ำ พริกเป็นพืชที่ต้องการน้ำสม่ำเสมอตั้งแต่ปลูกไปจนถึงเก็บเกี่ยวเสร็จ ไม่ควรให้น้ำมากเกินไป จะทำให้ดินมีน้ำขัง โดยทั่วไปควรให้น้ำ 3-5 วัน/ครั้ง และควรคลุมดินเพื่อรักษาความชื้นของดินและลด

การระเหยของน้ำด้วยฟางแห้งหรือพลาสติกเทา-ดำ ไม่ควรใช้เคลบคลุม เพราะหลังการพรวนดินกลบ โคน กลบจะสลายตัว ทำให้พริกชะงักการเจริญเติบโต

การเก็บเกี่ยว พริกจะให้ผลผลิตหลังจากที่ย้ายปลูกประมาณ 70-95 วัน แต่ในระยะแรกผลผลิตจะได้น้อย และจะค่อยๆ เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งสามารถเก็บเกี่ยวได้ทุกๆ 7-10 วัน ถ้ามีการบำรุงรักษาดี และให้น้ำอย่างเพียงพอ พริกอาจจะมีอายุสามารถเก็บเกี่ยวได้ถึง 1 ปี การเก็บพริกควรคัดเลือกเก็บพริกสดที่แก่จัด โดยสังเกตจากสีผิวเขียวสด เป็นมัน ไม่คล้ำ ขนาดสม่ำเสมอ ก้านขมระบรจควรมีช่องระบายอากาศ รมัควางอย่าให้ผลผลิตบอบช้ำระหว่างการเก็บเกี่ยว

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

1. โรคเหี่ยว เกิดจากเชื้อ *Fusarium* sp. ป้องกันโดย ปรับปรุงดินให้มีค่าความเป็นกรด ต่างระหว่าง 6-6.8 โดยการใส่ปูนขาว อัตรา 100-200 กก./ไร่ หรือใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา นิดหรือโรยรองก้นหลุมก่อนปลูก และถ้าพบต้นพริกมีอาการเหี่ยวเพียง 1-2 ต้น ให้ถอนทำลาย แล้วใช้สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราในดิน เช่น เทอราโคล ผสมน้ำตามอัตราส่วน ราดลงดิน
2. โรคเหี่ยว เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ป้องกันโดยไม่ให้ต้นพริกมีบาดแผลบริเวณ โคนต้นและราก หากพบให้เก็บต้นพริกเผาทำลาย และปลูกพืชหมุนเวียน
3. โรคแอนแทรกโนส หรือ โรคกุ้งแห้ง ป้องกันโดย คัดเลือกพันธุ์จากผลผลิตที่ไม่เป็นโรค หรือใช้พันธุ์ที่มีความต้านทานโรค และคลุกเมล็ดด้วยไคทีนเอ็ม 45 ชนิดสีแดง เพื่อทำลายเชื้อราที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก หรือใช้เชื้อไตรโคเดอร์มา รองก้นหลุมก่อนปลูก
4. เพลี้ยไฟ จะดูดน้ำเลี้ยง ทำให้ใบชะงักการเจริญเติบโต ใบจะห่อ ขอบใบม้วนงอขึ้น ป้องกันโดย พยายามรักษาความชื้นในแปลง หรือใช้สารสมุนไพรในการป้องกันกำจัด
5. เพลี้ยอ่อน จะดูดน้ำเลี้ยงทำให้ต้นแคระแกร็น ใบบิดเป็นคลื่น ป้องกันและกำจัดโดยใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

การตลาด

การตลาดพริก ก็คล้ายกับการตลาดสินค้าเกษตรทั่วไป ที่มีตลาดกลางหรือจตุรบรวมสินค้า แล้วกระจายผลผลิตพริกไปยังตลาดต่างๆ ในกรุงเทพฯ หรือต่างจังหวัด

พริกที่ขายในตลาดแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ พริกสดและพริกแห้ง นอกจากนั้นยังมีการแบ่งตามขนาดของผลพริกอีกด้วย คือ ขนาดเล็ก เช่น พริกขี้หนูสวน ขนาดกลาง เช่น พริกจินดา พริกหัวเรือ พริกใหญ่ เช่น พริกชี้ฟ้า เป็นต้น

ตลาดที่รับซื้อผลผลิตพริก แหล่งใหญ่ ได้แก่ ปากคลองตลาด ตลาดสี่มุมเมือง ตลาดไท ตลาดสุรนคร จังหวัดนครราชสีมา ตลาดรถไฟ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งตลาดแต่ละแห่งจะมีพ่อค้าทำหน้าที่รวบรวมผลผลิตแล้วทำการจำหน่ายต่อ อาจจะมีการคัดเกรด คัดคุณภาพกันอีกครั้ง แล้วทำการจำหน่ายต่อไป

ตารางแสดงประเภทพริก แหล่งปลูก และช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาด

ประเภท	อำเภอ/จังหวัด	ช่วงผลผลิตออกสู่ตลาด
พริกแห้ง (เล็ก)	อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่	มีนาคม – เมษายน
	อ.ชุมแสง จ.นครสวรรค์	
	อ.ศรีมงคล อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์	
	อ.ท่าม่วง อ.ท่ามะกา อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	
	อ.วังสะพุง จ.เลย	
พริกแห้ง (ใหญ่)	อ.บางสะพาน อ.ทับสะแก จ.ประจวบคีรีขันธ์	กันยายน - ธันวาคม
	อ.ท่าหลวง อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี	
	อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์	
พริกสด (เล็ก)	อ.ด่านขุนทด อ.ขามสะแกแสง จ.นครราชสีมา	พฤศจิกายน – มกราคม สิงหาคม – ธันวาคม
	อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา	
	อ.บางสะพานน้อย จ.ประจวบคีรีขันธ์	
	อ.ลำน้ำราษณ์ จ.เพชรบูรณ์	
	อ.เมือง จ.นครปฐม	
	จ.ชุมพร	
	จ.ระยอง	
	จ.จันทบุรี	
พริกสด (ใหญ่)	อ.เมือง อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี	มกราคม – เมษายน กันยายน - ธันวาคม
	อ.บางซ้าย อ.ลาดบัวหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา	

ปัญหาการตลาดพริก จะพบว่าพริกที่เข้าสู่ตลาด จะมีทั้งประเภทสดและแห้ง ดังนั้น หากเกษตรกรไม่สามารถขายสดได้ เกษตรกรก็จะดำเนินการผลิตในรูปแบบพริกแห้ง ซึ่งสามารถเก็บผลผลิตได้นานกว่า นอกจากนี้ยังพบว่า ราคาพริกไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลาง เป็นตัวกำหนดราคา และผลผลิตพริก มีคุณภาพไม่แน่นอน ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ การดูแลของเกษตรกร การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว นอกจากนี้ ปัญหาที่สำคัญที่พบ คือ การลักลอบนำพริกแห้งจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีราคาต้นทุนการผลิตต่ำกว่าประเทศไทย ส่งผลให้ราคาพริกตกต่ำ